

فرمت ارسال خلاصه فرآیندها جهت چهارمین جشنواره آموزشی شهید مطهری

۱- عنوان فرآیند:

استفاده از امکانات تله کلاس جهت تداوم آموزش حضوری در محیط مجازی

۲- صاحبان فرآیند و همکاران:

دکتر کاظم حسن پور متخصص اطفال

دکتر محمد شوریده یزدی متخصص گوش و حلق و بینی

دکتر علیرضا موسوی عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی

خلیل مرادی کارشناس فناوری اطلاعات

مهندس سعید شجاع کارشناس فناوری اطلاعات

۳- محل اجرای فرآیند: با توجه به اینکه استفاده از محیطهای مجازی سیر رو به پیشرفت را طی

مینماید در حال حاضر این امکان در دانشکده پزشکی این دانشگاه راه اندازی شد که در مراحل

بعدی میتوان بر اساس نیاز به سایر دانشکده ها و دانشگاهها نیز تسری داد تا امکان استفاده از

این کلاسها برای همه دانشجویان علاقمند فراهم آید.

۴- نام دانشگاه: دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

۵- گروه هدف فرآیند: دانشجویان پزشکی (دانشکده پزشکی)

۶- حیطه فرآیند: روشهای نوین آموزش

۷- محور یا محورهای همسو با فرآیند:

مرجعیت علمی

نظریه پردازی در علوم پزشکی

معرفت دینی (الزامات اسلامی فرهنگی در فرایندهای آموزشی)

اخلاق حرفه ای

پیشرفت و عدالت

بومی سازی فرایندهای آموزشی

اصلاحات و استانداردسازی در آموزش علوم پزشکی

رویکردهای نوین در فرایندهای آموزشی

آموزش علوم پزشکی پاسخگو

۸- تاریخ اجراء (مدت اجرای فرآیند به همراه جدول زمانبندی اجراء):

فرمت ارسال خلاصه فرآیندها جهت چهارمین جشنواره آموزشی شهید مطهری

از ابتدای فروردین ماه ۱۳۸۹ زمینه های اجرایی و برنامه ریزیهای اولیه و تامین بستر لازم برای اجرا فراهم شده است که در طی برنامه زمانی مشخص و استفاده از امکانات در دسترس تا پایان مرداد ماه نصب و راه اندازی سرورهای مربوطه و تامین زیر ساخت لازم انجام شد و در نیمسال اول سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ بصورت آزمایشی به اجرا درآمد در مرحله اول خوابگاههای دانشجویی و تعدادی از دانشجویان بومی از سیستم بهره برداری نمودند و امکان برگزاری کلاسها برای اساتید فراهم گردید.

۹- سطح اثر گذاری: در حال حاضر دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار بعنوان اولین سطح انجام شده است که در مرحله بعدی امکان اجرا در سطح دانشگاه و حتی فرا دانشگاهی را خواهد داشت.

۱۰ مقدمه:

با توجه به گسترش روز افزون علوم و افزایش سرعت و تاکید بر این نکته که در هر سیستم و سازمانی لزوما کلیه امکانات و شرایط برای اجرای یک امر بطور کامل مهیا نیست لازم است که با بهره گیری از امکانات، تجهیزات و نیروی انسانی خلاء ناشی از آن را پر نموده و شرایط لازم برای رفع این کمبودها از طرق مختلف فراهم آید بنابراین با طرح استفاده از کلاسهای مجازی و با کمک گرفتن از تجهیزات امکانات و ... امکان بهره گیری دانشجویان از تجربه و کلاسهای اساتید خود در خارج از زمان مقرر فراهم آمده است بطوریکه این اساتید فارغ از بعد مکانی امکان تشکیل کلاس را خواهند داشت. و بر اساس نیاز از توان علمی سایر دانشگاهها نیز میتوان بهره جست.

۱۱ هدف کلی و اهداف اختصاصی:

استفاده از امکانات تله کلاس جهت تداوم آموزش حضوری در محیط مجازی

- ۱) افزایش توان آموزشی دانشگاه با استفاده حداکثری از توان علمی اساتید و حتی اساتید سایر دانشگاهها
- ۲) ایجاد ارتباط موثر بین اساتید و دانشجویان در جهت پیشرفت علمی دانشجویان
- ۳) کاهش زمان صرف شده برای یادگیری
- ۴) نزدیک نمودن فرصتهای آموزشی دانشجویان شاغل در این دانشگاه با سایر دانشگاهها از طریق تعامل مستقیم با اساتید دانشگاههای تیب ۱
- ۵) مکانیزه نمودن بخشهای آموزشی از فرایند آموزشی
- ۶) تهیه منابع آموزشی با ارزش علمی بالا با امکان ضبط و دیجیتالیزه کردن جلسات آموزشی بعنوان محتوای آموزشی

فرمت ارسال خلاصه فرآیندها جهت چهارمین جشنواره آموزشی شهید مطهری

- ۷) مدیریت بهتر و کیفی تر با نظارت و کنترل دقیق بر نظام آموزشی و اطلاعات و جمع آوری سریع بازخوردها و تجزیه و تحلیل آنها
- ۸) ایجاد نگرش جدید در زمینه استفاده از تکنولوژی در راستای امور آموزشی
- ۹) افزایش سطح سواد دانشجویان از سواد کلاسیک به خلاقیت و تولید دانش
- ۱۰) ارتقاء آموزش و یادگیری و دیدگاه دانشجویان از سطح محدود به یک دانشگاه به سطح بالاتر

۱۲ - روش اجراء (حداکثر در ۳ صفحه A4):

در این فرآیند سعی بر این شده است که اساتید بتوانند در زمانهای از پیش تعیین شده در فضای مجازی قرار گیرند و دانشجویان در همان زمان وارد این فضا شوند و از تدریس و یا رفع اشکال از طریق اساتید بهره مند شده و از این طریق ابهامات خود را برطرف سازند که پس از بررسیهای فراوان در جهت ایجاد این فضای مجازی و نیز تکنیکهایی که هر دانشجو و یا استاد لازم است و می باید از آن بهره گیرد مشخص شد و سپس برنامه ریزی برای فراهم سازی شرایط و امکانات تلاش گردید که در این راستا ضمن انجام بررسیهای زمینه ای و هماهنگی با اساتید و نیز دستگاهها و ارگانهای دخیل بستر انجام کار فراهم گردید.

۱) تهیه بستر انجام کار بمنظور ایجاد فضای مجازی

جهت ایجاد فضای مجازی مورد نیاز پس از بررسی های مختلف و بررسی امکاناتی که هر شیوه ارائه میدهد مورد ارزیابی قرار گرفت و از این بین دو برای اجرا پیش بینی شد که بطور اعم از دو تکنیک مختلف نیز پیروی مینماید و بایستی بنا بر موقعیت بطورت جداگانه و یا ترکیبی مورد استفاده قرار گیرد.

الف) استفاده از تجهیزات و امکانات مبتنی بر ویدئو کنفرانس

این شیوه بدلیل اینکه نیازمند تجهیزات و امکانات نسبتا گرانقیمتی می باشد و از طرفی عوامل دخیل در اجرای آن فرا سازمانی می باشد، در حال حاضر و با توجه به توان عملیاتی دانشگاه نیاز به مساعدتهای سایر ارگانها داشته و فعلا در سطح اولیه آن متوقف مانده است.

ب) استفاده از امکانات و تجهیزاتی سیستمهای شبکه ای و تحت وب که امکان ایجاد یک فضای مجازی را بصورت تحت وب و بر روی بستر اینترنت فراهم میسازد.

در این تکنیک سعی بر این شده است تا ضمن راحتی انجام کار برای استاد و دانشجو کلیه امکانات و نیازمندیهای آنان در نظر گرفته شود بدین ترتیب که از شیوه های تلفیقی از یک یا چند نرم افزار و با تکنیکهای متفاوت و تواما استفاده شده است.

در مرحله اولیه و بررسیهای انجام گرفته نرم افزارهای حرفه ای مورد بررسی قرار گرفت که از آن جمله میتوان از نرم افزارهای زیر نام برد:

۱) نرم افزارهای متن باز مبتنی بر هسته های RED5 مانند DIMDIM و بر روی کرنل لینوکس

فرمت ارسال خلاصه فرآیندها جهت چهارمین جشنواره آموزشی شهید مطهری

۲) نرم افزارهای غیر تخصصی وب کنفرانسینگ *Buddy metting* و *Smiltiger* و *Ugma*

۳) نرم افزار تخصصی تحت وب *Adobe acrobat connect profetional*

۴) نرم افزار تخصصی *Microsoft office communicator 2007 r2* و ایستگاههای کاری *Live meeting 2007*

که در این بین و بر اساس تستهای اولیه سه نرم افزار *DIMDIM* و *Microsoft office communication 2007 R2* و *Adobe acrobat connect pro* دارای حداقل توانمندی لازم برای ایجاد فضای مذکور را دارا بوده اند لذا برای ایجاد کلاسهای مذکور با شرکتها و یا نمایندگیهای ارائه دهنده نرم افزار مورد نظر بررسیهای تکمیلی انجام گرفت و از بین نرم افزار *DIMDIM* (متن باز) بعنوان محیط تحت وب و *Microsoft office communicator 2007 R2* و نرم افزار *Live meeting 2007* بعنوان بستر ایجاد محیط برگزیده شد.

در مرحله دوم بررسی تخصصی آماری در خصوص نحوه تفکر کاربران اعم از هیئت علمی و دانشجویان از اجرای این سیستم و پیش زمینه های آن انجام گرفت و نتایج آن که نشاندهنده میزان آگاهی افراد از این سیستم در کنار بررسی وضعیت موجود در فراگیران برای دسترسی خارج از ساعات مشخص (بصورت فیزیکی) مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

پس از راه اندازی و تستهای اولیه دوره های آموزشی برای کاربران (دانشجویان و اعضا هیئت علمی) برگزار شد و کاربری آن آموزش داده شد که در این میان پس از جلسات اولیه آموزش ادامه انجام آموزش از طریق این محیط و بصورت مجازی انجام گرفت تا توجیبهات لازم صورت گرفته و اشکالات احتمالی در سیستم و یا کاربری مشخص گردد.

در مرحله سوم تعداد دو مورد از کلاسها بصورت دو روز در هفته و هر روز ۲ ساعت تشکیل شد و در این میان کلیه فعالیتهای کاربران ثبت و ضبط گردید و از این طریق ارزیابی حین اجرا نیز صورت پذیرفت که شامل ارزیابی سیستم ارائه خدمت و نیز ارزیابی نحوه و شیوه استفاده از سیستم نیز مورد ارزیابی کامل قرار گرفت.

در مرحله چهارم میزان تاثیر گذاری این سیستم بر فرایند آموزش با دو شیوه کدگذاری جلسات مجازی و استفاده از این کدها در تستهای گرفته شده از دانشجویان و نیز تکمیل پرسشنامه هایی که در برگیرنده سئوالاتی بوده که شیوه و نیز رضایتمندی افراد را بررسی می نماید مورد ارزشیابی قرار گرفت.

۱۳ - نتایج و پیامدهای اجرای فرآیند:

فرمت ارسال خلاصه فرآیندها جهت چهارمین جشنواره آموزشی شهید مطهری

در دو مرحله و با دو شیوه متفاوت ارزیابی صورت گرفت در مرحله اول شیوه اول که نظر سنجی از بهره برداران صورت گرفت و فرم های نظر سنجی جمع آوری شده مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت که در مقایسه با قبل از اجرای طرح رضایتمندی بالایی را نشان میداد و در شیوه دوم که طی آن اثر گذاری مورد ارزیابی قرار میگرفت بدینصورت انجام گرفت که در این جلسات با هماهنگی اساتید مطالبی خارج از بحثهای جلسات حضوری صورت میگرفت و سپس با آزمونهای انجام گرفته میزان درک دانشجویان از این مباحث مورد ارزیابی قرار میگرفت که در این ارزیابی نیز بخش قابل توجهی از دانشجویان نسبت به نوع آموزش از این آزمونها نمرات قابل قبولی کسب نمودند.

۱۴ - چگونگی معرفی نتایج فرایند:

[Click here to enter text.](#)

۱۵ - نتیجه گیری شامل چالش ها و مشکلات اجرایی فرآیند:

با اجرای این فرایند ضمن اینکه شرایط از لحاظ عملکردی دارای نقاط بسیار چالش بر انگیزی میباشد اما بدلیل مزیت‌های بسیاری که دارد قابل تامل میباشد

ازجمله مهمترین ریسک فاکتورهایی که ممکن است ایجاد چالش نماید اینست که با توجه به این موضوع که این شیوه از تکنولوژی نسبتا بالا و در عین حال بسیار شکننده ای سود میبرد که هرگونه اشکال در هر بخش آن تمام فرایند را تحت الشعاع قرار میدهد.

در این میان چند نکته اساسا ایجاد اشکال مینماید:

اول: استفاده از این شیوه نیازمند بستر ارتباطی نسبتا پرسرعت و با ثبات بالا بوده تا اشکالات به حداقل برسد که فراهم آوردن چنین بستری از حیثه عملکردی دانشگاه خارج است

دوم: میزان تعامل دانشجو و استاد کمتر از زمانبست که کلاسهای حضوری تشکیل میگردد بنابراین میزان و نوع تاثیر تدریس بسیار متفاوت است.

سوم: شیوه های معمول تدریس که بصورت حضوری انجام می گیرد بدلیل تبادل احساسات انرژی نسبتا کمتری را برای تفهیم موضوع نیاز دارد که در این شیوه آموزشی میزان وقت و انرژی که استاد صرف میکند گاه متناسب با آن نتیجه بخش نیست.

چهارم: از لحاظ روانی دانشجو خود را در حضور استاد احساس نمی کند و شرایط نسبت به محیط واقعی متفاوت است.

پنجم: مقاومت اساتید و دانشجویان در قبال تغییر شیوه معمول

فرمت ارسال خلاصه فرآیندها جهت چهارمین جشنواره آموزشی شهید مطهری

۱۶ - فهرست تائیدیه های مربوطه به فرایند (پیوست):

این طرح با تایید ریاست محترم دانشگاه- معاونت محترم آموزشی دانشگاه و با هدایت مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه انجام پذیرفته است

برای قرار گرفتن فرآیندهای ارسالی در سایت جشنواره ارسال موافقت صاحبان آنها به دبیرخانه جشنواره لازم است.